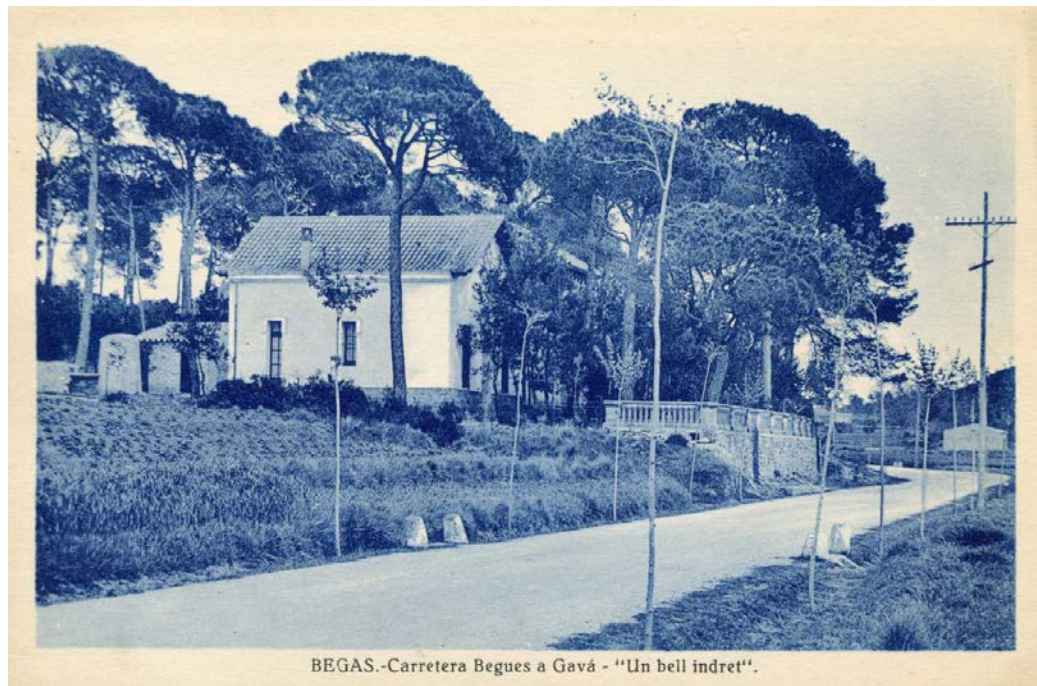

ARQUITECTURA I CREIXEMENT URBÀ DE BEGUES ENTRE FINALS DEL S.XIX I PRINCIPIS DEL S.XX (1886-1936)

Jordi Dolz Abadia

ELS HABITATGES D'ESTIUEIG,
SEGONS LA DOCUMENTACIÓ GRÀFICA LOCALITZADA

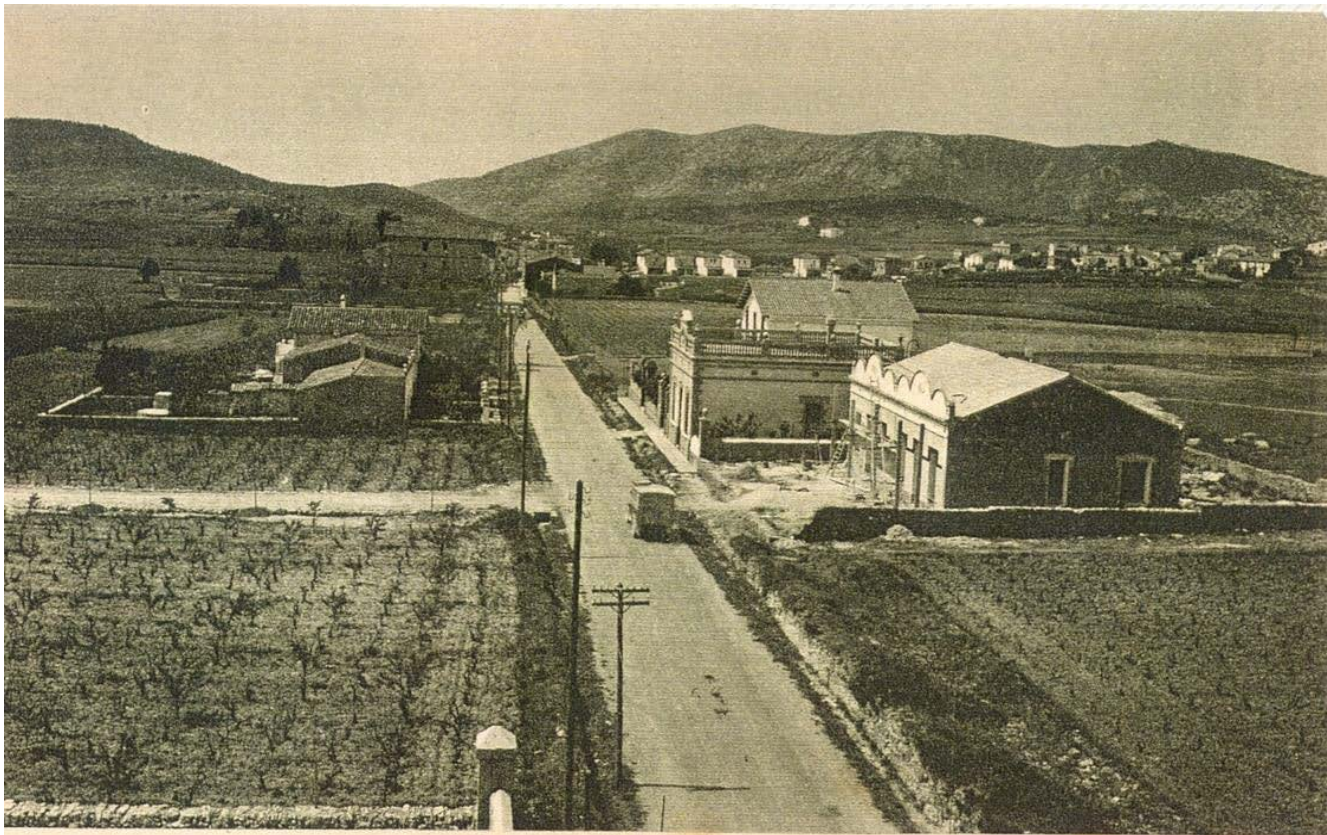
- **Informació consultada a:**
 - Arxiu de Begues, des de 2016, obert l'últim divendres de mes de 16 a 20 h.
 - Arxiu de la Diputació de Barcelona a l'edifici de la Maternitat.
- Les dificultats per accedir a la documentació gràfica i escrita fan que aquest treball constitueixi la primera part de l'estudi d'un estudi més ambiciós.

- **L'any 1922 es va prohibir edificar sense permís d'alcaldia**
 - Per aquest motiu bona part dels plànols es conserven a l'arxiu.
- **També va influir la construcció (1886-1894) del traçat de la carretera Gavà-Begues**

ELS PRIMERS HABITANTS D'ESTIUEIG A BEGUES (1922-1936)

- Per un control de servituds laterals, qualsevol construcció a tocar de la carretera al pas per l'entorn urbà havia de ser descrita gràficament i informada favorablement per la Diputació de Barcelona.

11. BEGAS - *Avinguda Vilaró*

• **Edificis aïllats**

- Masies o grans masos voluminosos, i altres més modestos, on vivien persones amb lligams de parentiu, mossos, servents i pastors.
- A començaments de segle XX s'hi van encabir habitacions rellogades per als primers estiuejants.
- Edificis singulars de finals del XIX inicis del XX amb estils eclèctics que varen ser el precedent de les modestes cases d'estiueig d'inicis del segle XX (Precatalogats al PGOU de 1997)

• Construccions entre mitgeres

- En gairebé tots els exemples eren de dues plantes, i davant o darrere hi havia un hort amb pou, safareig i porxo.
- No tenien fonaments, s'assentaven en indrets on hi havia garantia d'un subsol prou resistent
- Les parets mestres eren de pedra calcària o gres i morter de calç amb sorra o argila. La distància entre parets de càrrega era de 5 m.
- Els forats de façana amb referents verticals i preferència per la simetria.
- També van llogar estances per estiuejants rellogats.

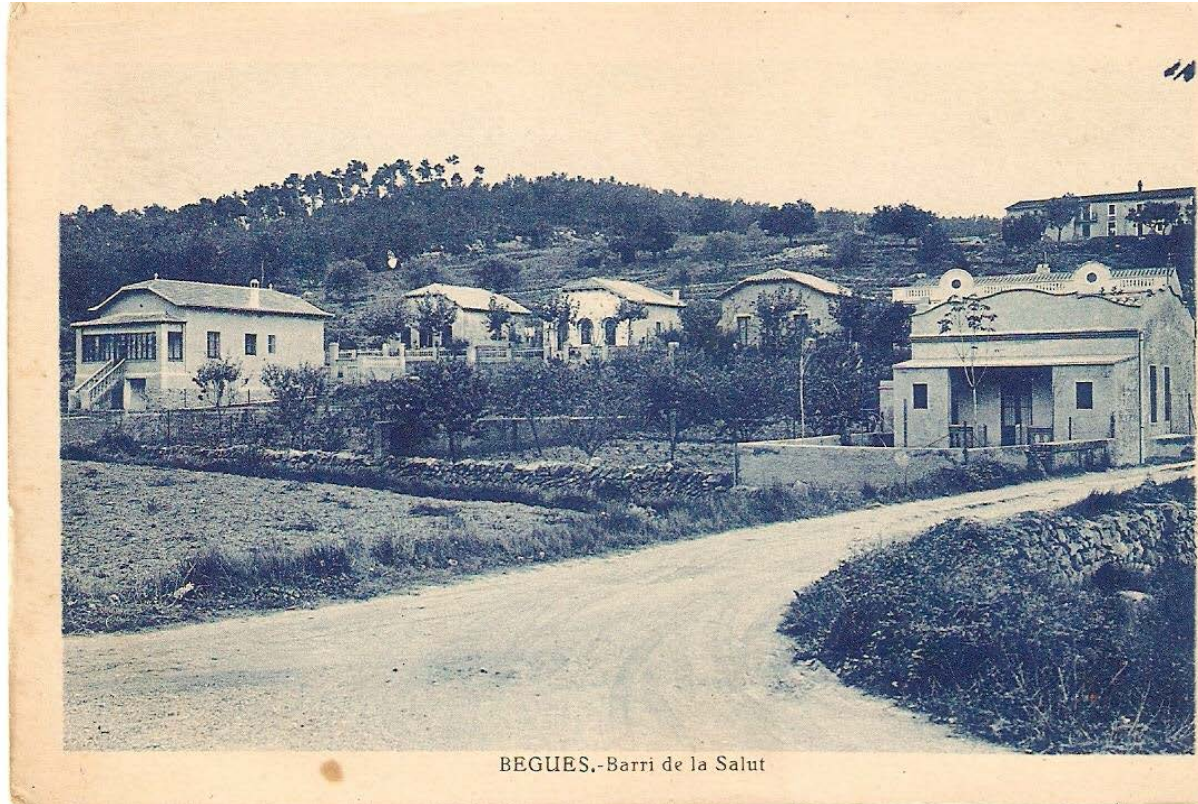
- **La nova carretera**

- Fins a finals del segle XIX l'accés era amb carruatges pel camí Ral, per Sant Boi i Sant Climent de Llobregat.
- El tram més complicat era del Pla de les Bruixes fins a Can Grau del Coll anomenat "les marrades del Grau", amb un desnivell de 125 (pendent del gairebé el 25%).
- També hi havia el camí de Vallirana, el de Castelldefels i Gavà per can Bassoles, el de Sitges i Vilanova per la Plana Novella i el de Torrelles per l'Alzina.
- Al 1881 el tren arriba a Gavà. L'any 1883 la Baronia d'Eramprunyà cedeix terrenys per fer la carretera Gavà-Begues. Al 1888 ja s'utilitza.
- Hi havia un servei de peó caminar que a diari feia el manteniment del paviment de terra i els vorals. Es va mantenir fins els anys 80.

- L'any 1887 va arribar la fil·loxera que va provocar l'abandó de grans extensions de vinya, i l'expansió del bosc.
- Economies alternatives: patates, arbres fruiters, pastura de cabres per carn i llet, tales d'arbres per abastir forns, calç per a la construcció i Construcció d'habitatge per turisme d'estiueig.
- L'any 1920 es van crear indrets d'esbarjo com els bancs i font de Puigvolor, el banc i la creu del Joncar, les taules a la vora del Pou de Glaç i del Pou del Fondo.
- Es van fer proclames turístiques.
- L'any 1934 degut a la gran demanda de construcció van venir paletes d'Olesa de Bonesvalls i els de Begues van protestar per l'intrusisme.

- **Documentació gràfica**

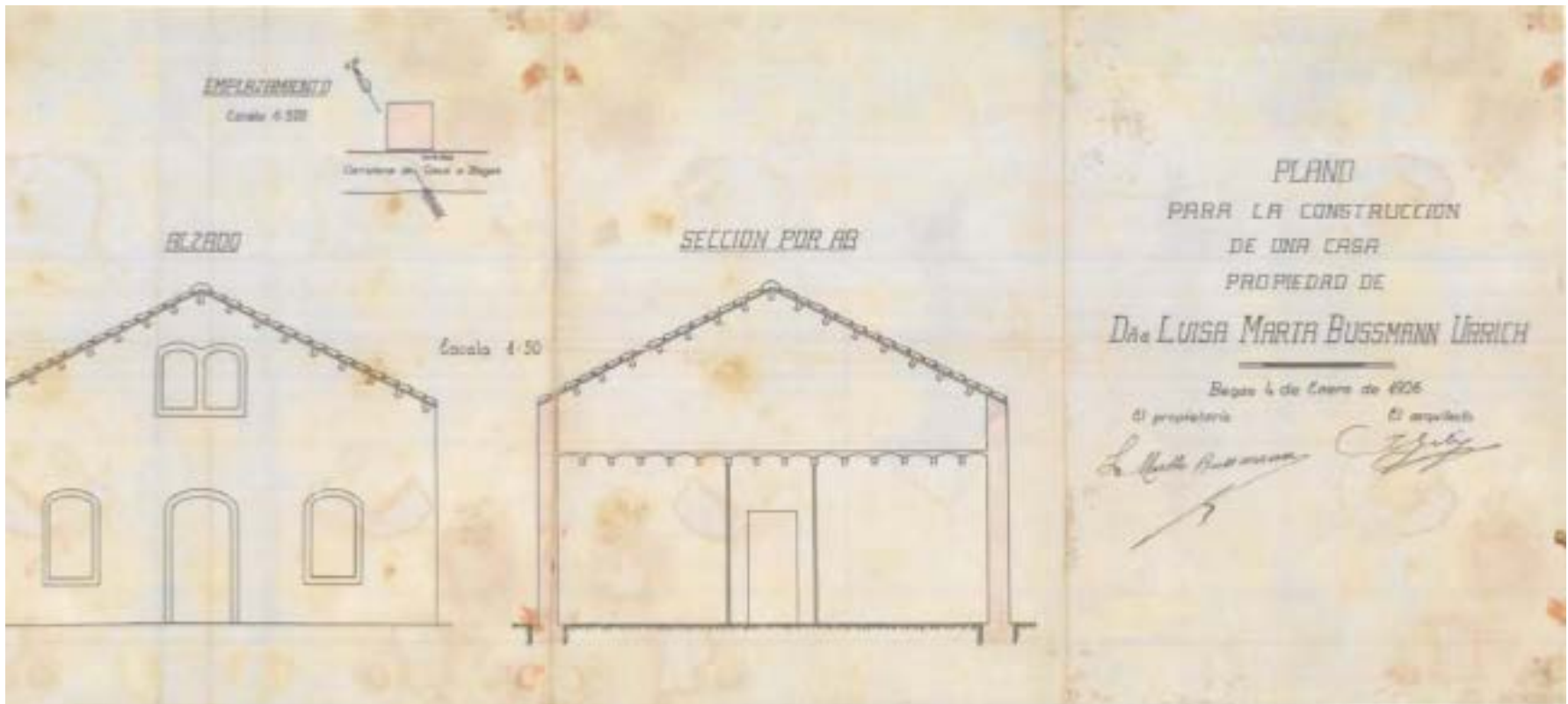
- Els primers permisos són de 1922 per construir cases aïllades amb jardí i tanca perimetral, al costat de la nova carretera i en indrets un xic allunyats del centre.
- 1934 s'aproven les primeres ordenances d'edificació que marquen unes pautes
- Fins al 1936 no es va aprovar cap projecte d'urbanització.
- Va generar molts conflictes al donar llicències i també per aplicar impostos.

- Eren construccions senzilles, amb materials lleugers
- Poca inèrcia tèrmica ja que eren per passar-hi l'estiu.
- Fonaments i parets eren de totxo ceràmic, biguetes metàl·liques o de fusta i acabat amb teules ceràmiques.
- Sostres alts i cel ras de canya enguixat.
- No tot eren millores respecte les edificacions tradicionals.

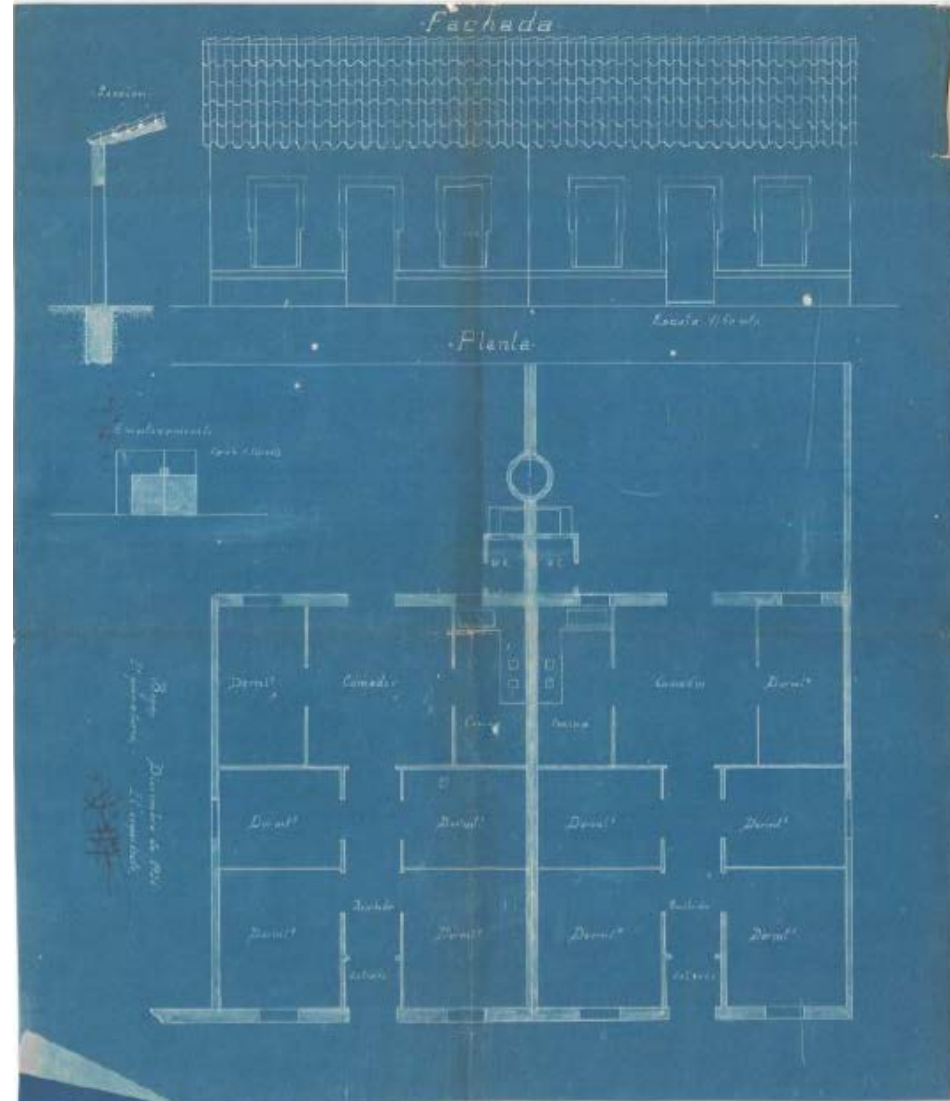

- **1926 Casa de Marta Bussman. Camí Ral pk 9.9**
 - En general són plànols senzills amb poca traça professional

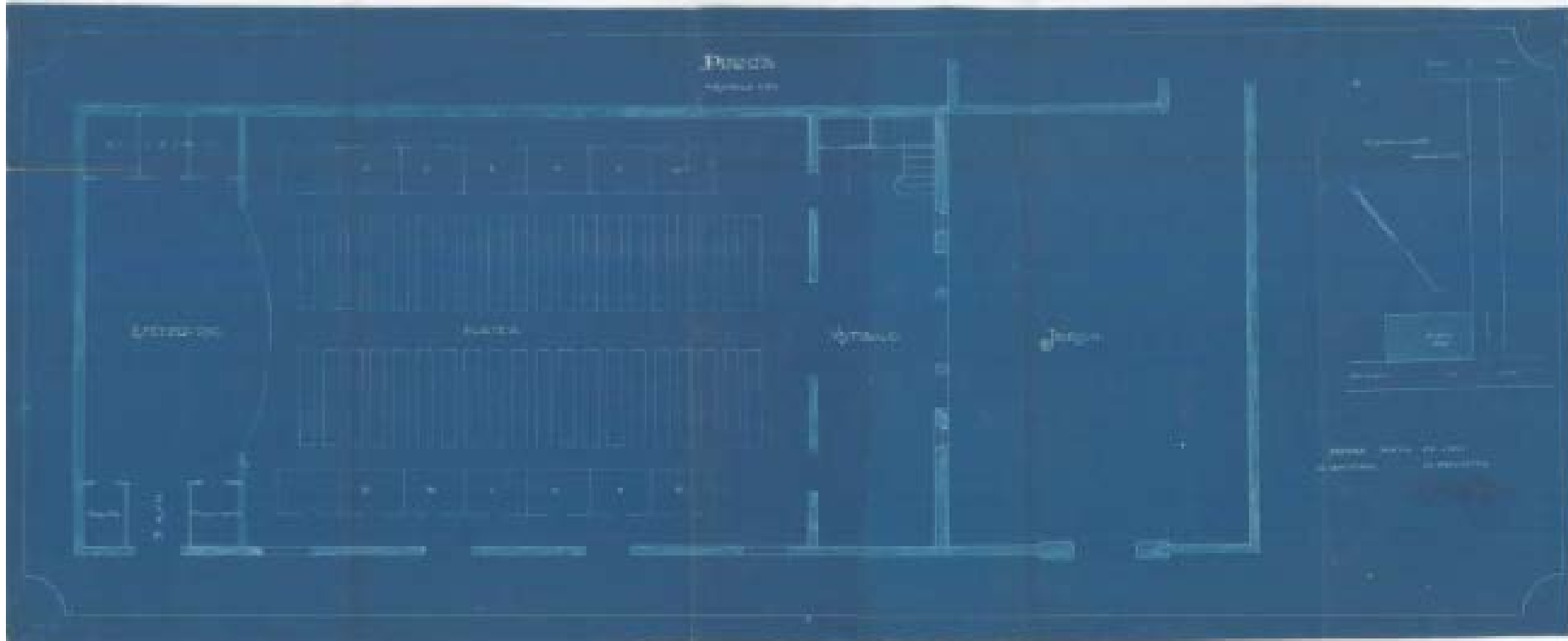

- **1926 Dues cases per a Antonio Codina. Camí Ral.**

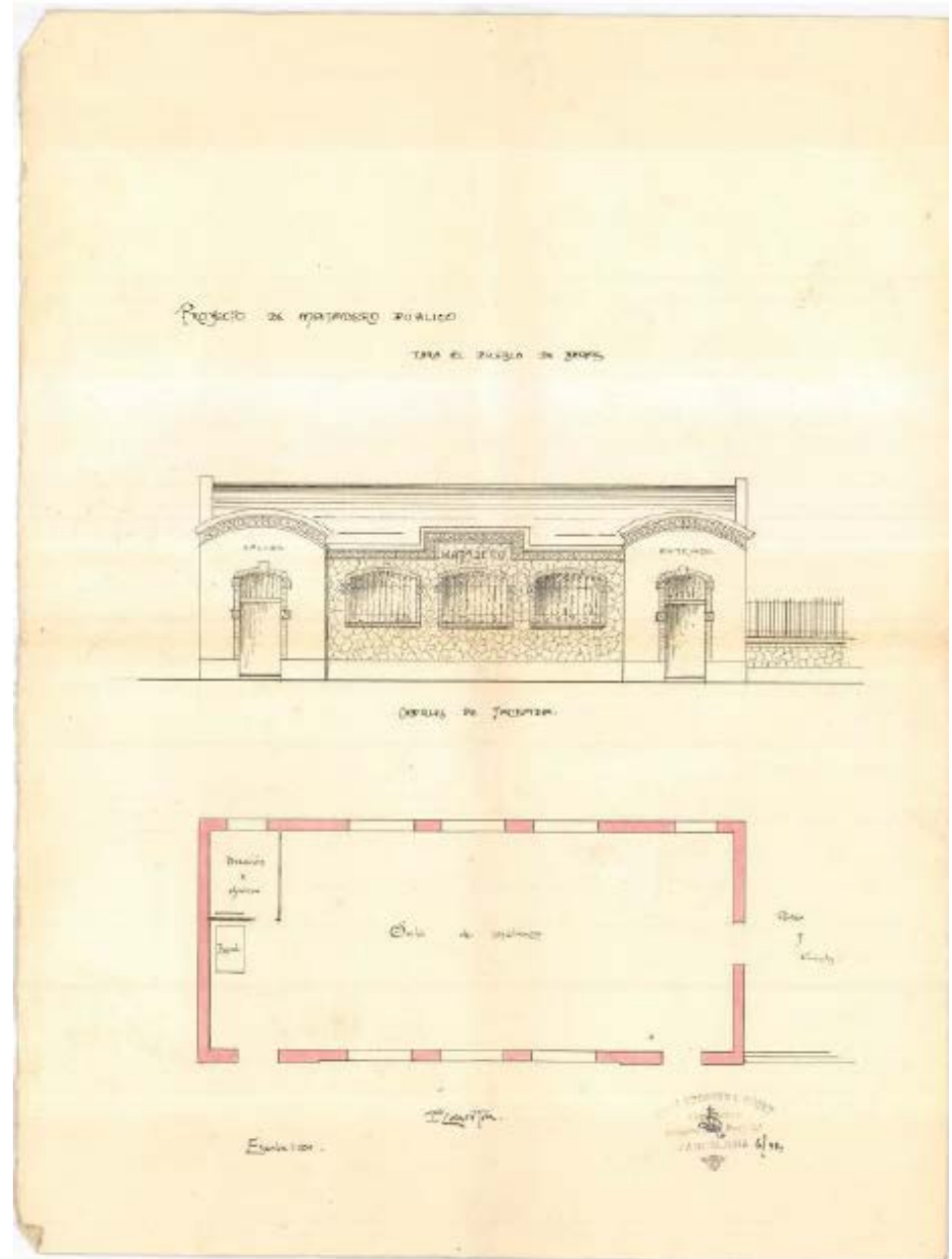
- Lo mínim per sol·licitar la llicència d'edificació
- No donen informació precisa d'on s'ubica la casa.
- No hi ha referències topogràfiques ni per saber la cota de nivell del carrer per on té accés.

- **1926 Teatre Goula. Camí Ral. De Josep Petit Ros.**
 - No es feia referència als fonaments.

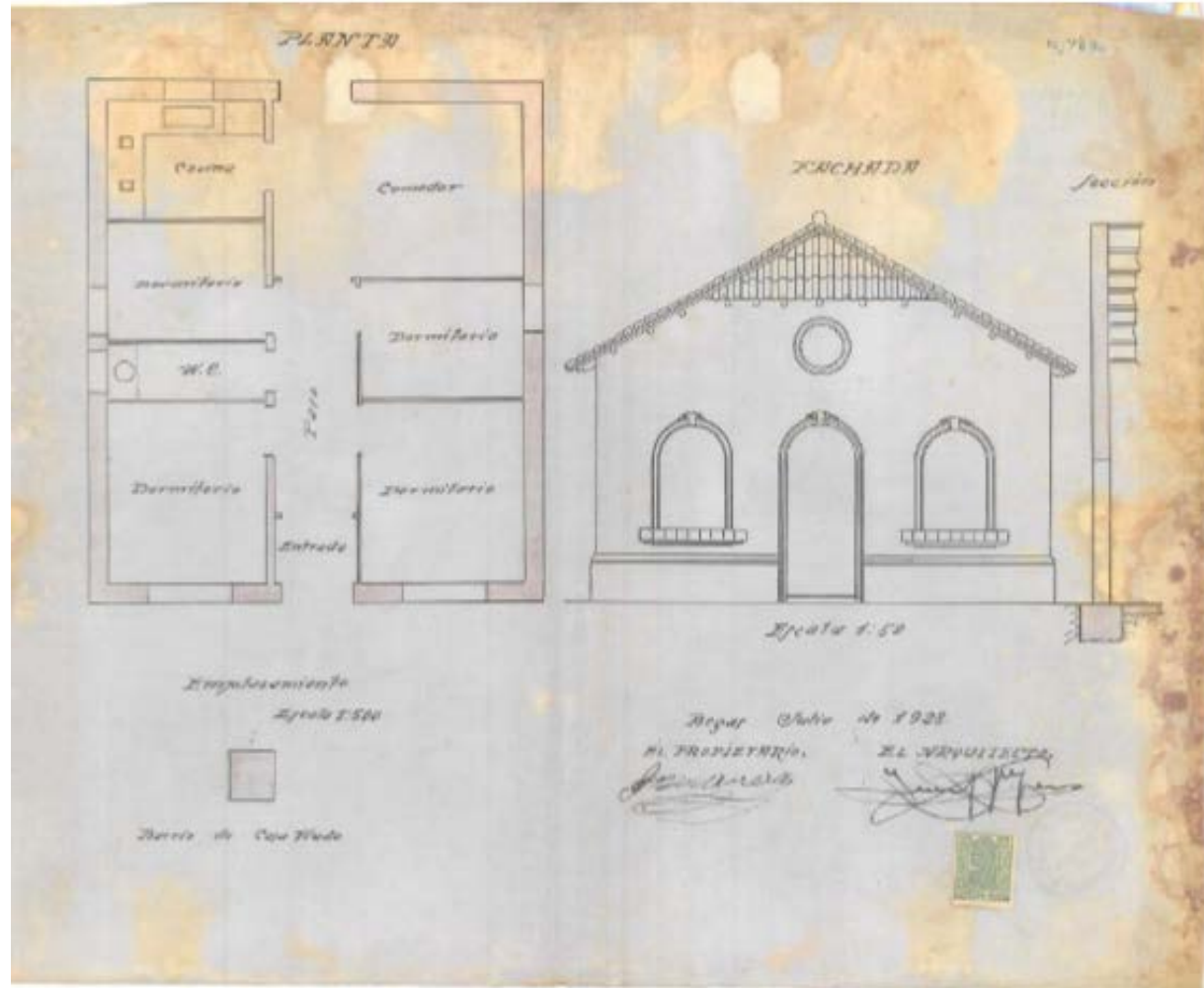
- **1928 L'Escorxador.**
- Tampoc a les instal·lacions fonamentals d'aigua i electricitat (telèfon 1915, electricitat 1925)

ARQUITECTURA DE LES CASES D'ESTIUEIG (1922-1936)

- **1928 Casa de Jose Morera al barri de la Salut. Cal Vidu.**

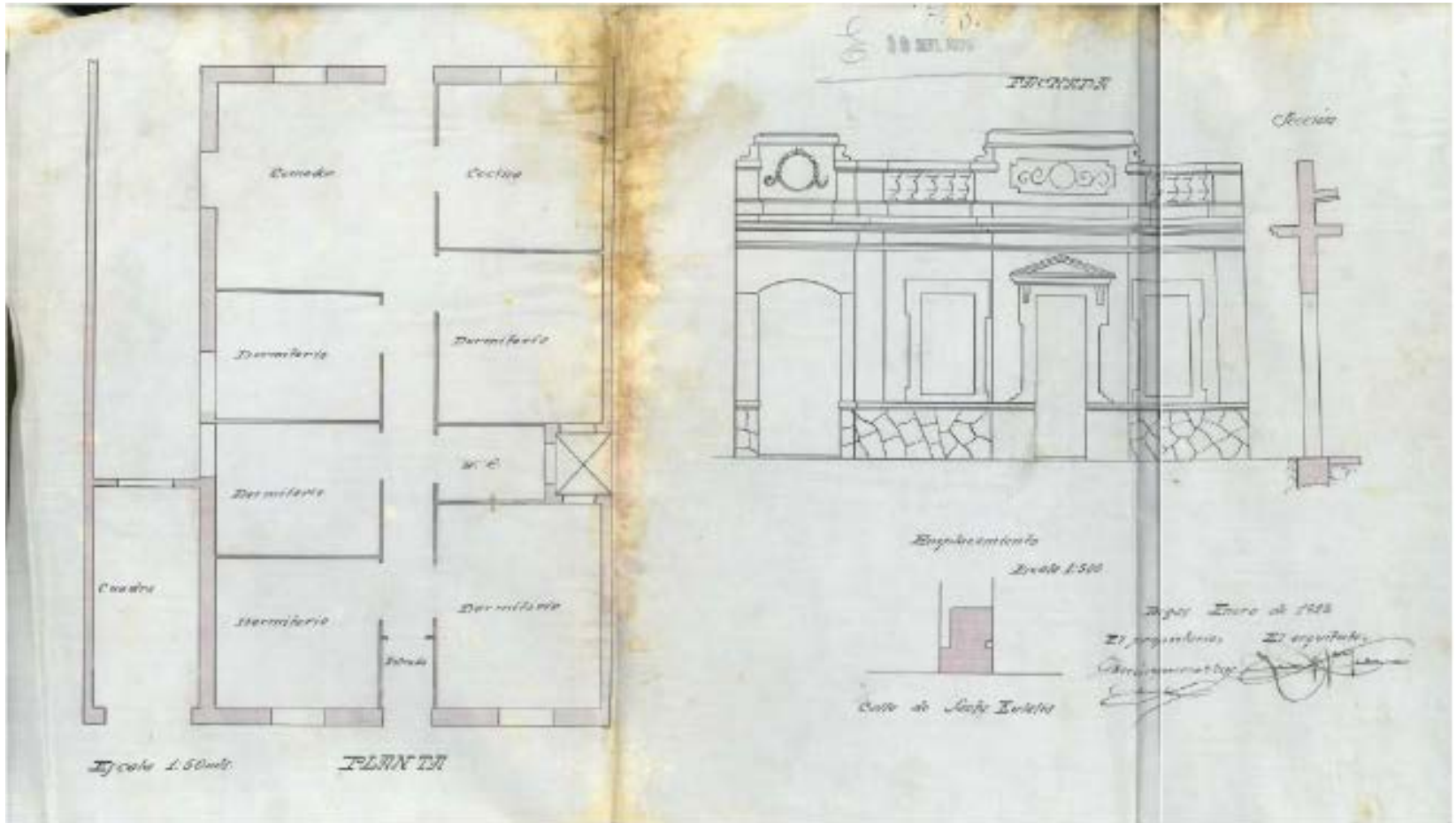
- Les mancances eren assumides a posteriori pels paletes

- 1928 Casa Badell. Camí Ral.

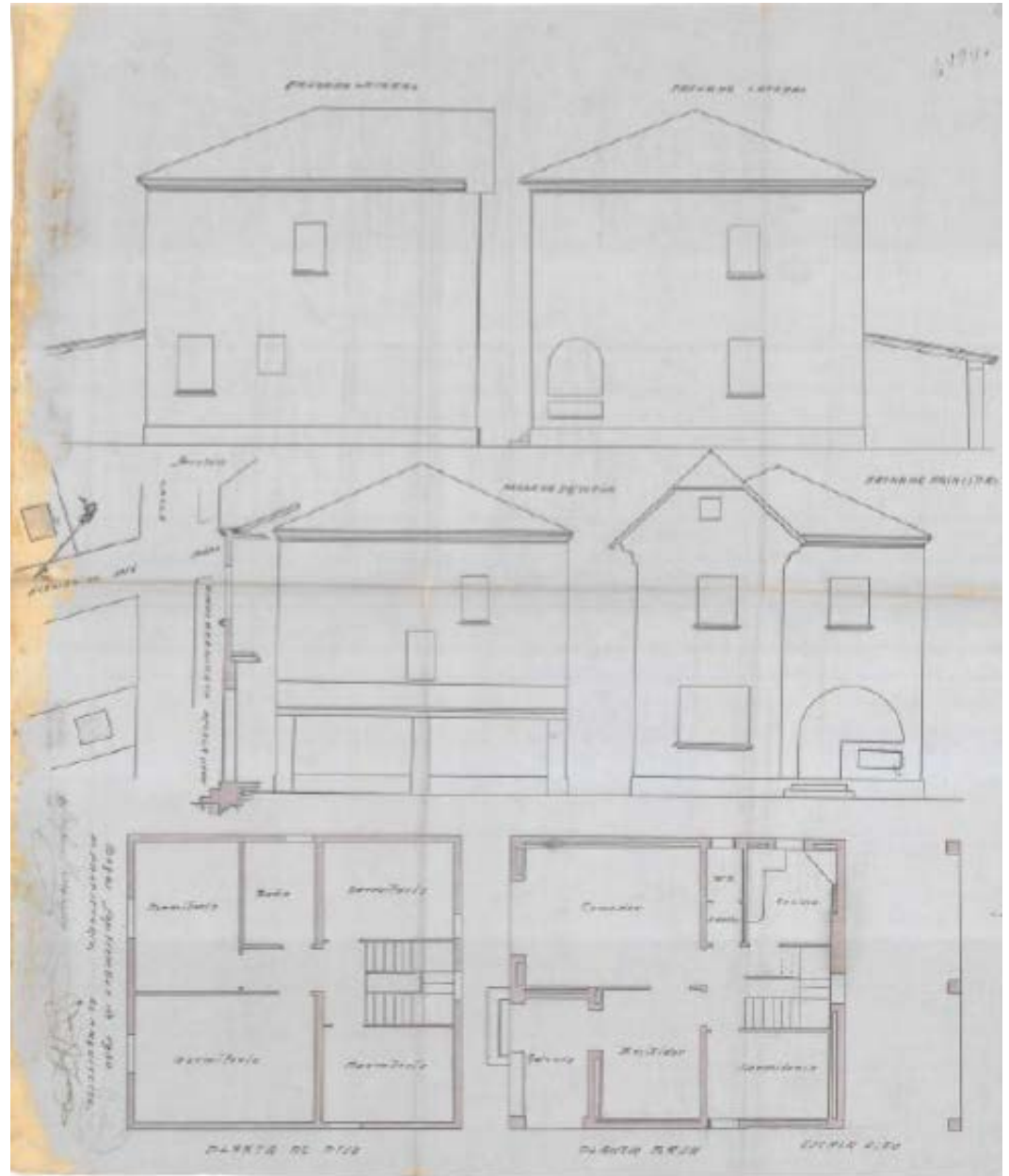

- 1928 Casa Morros. Carrer Santa Eulàlia.

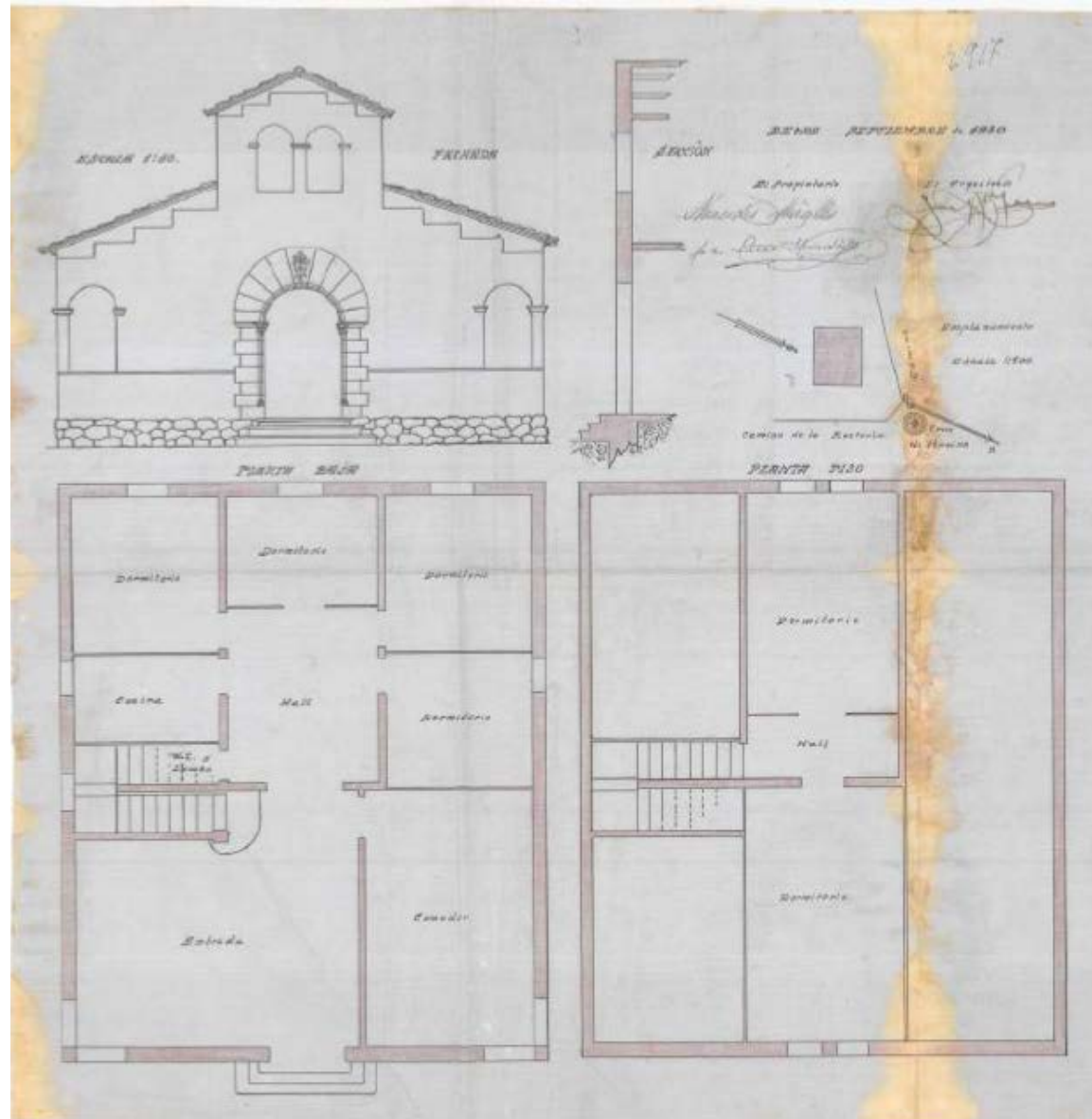
ARQUITECTURA DELES CASES D'ESTIUEIG (1922-1936)

- 1929 5 cases del Sabartés. Carrer Josep Serra. Rambla

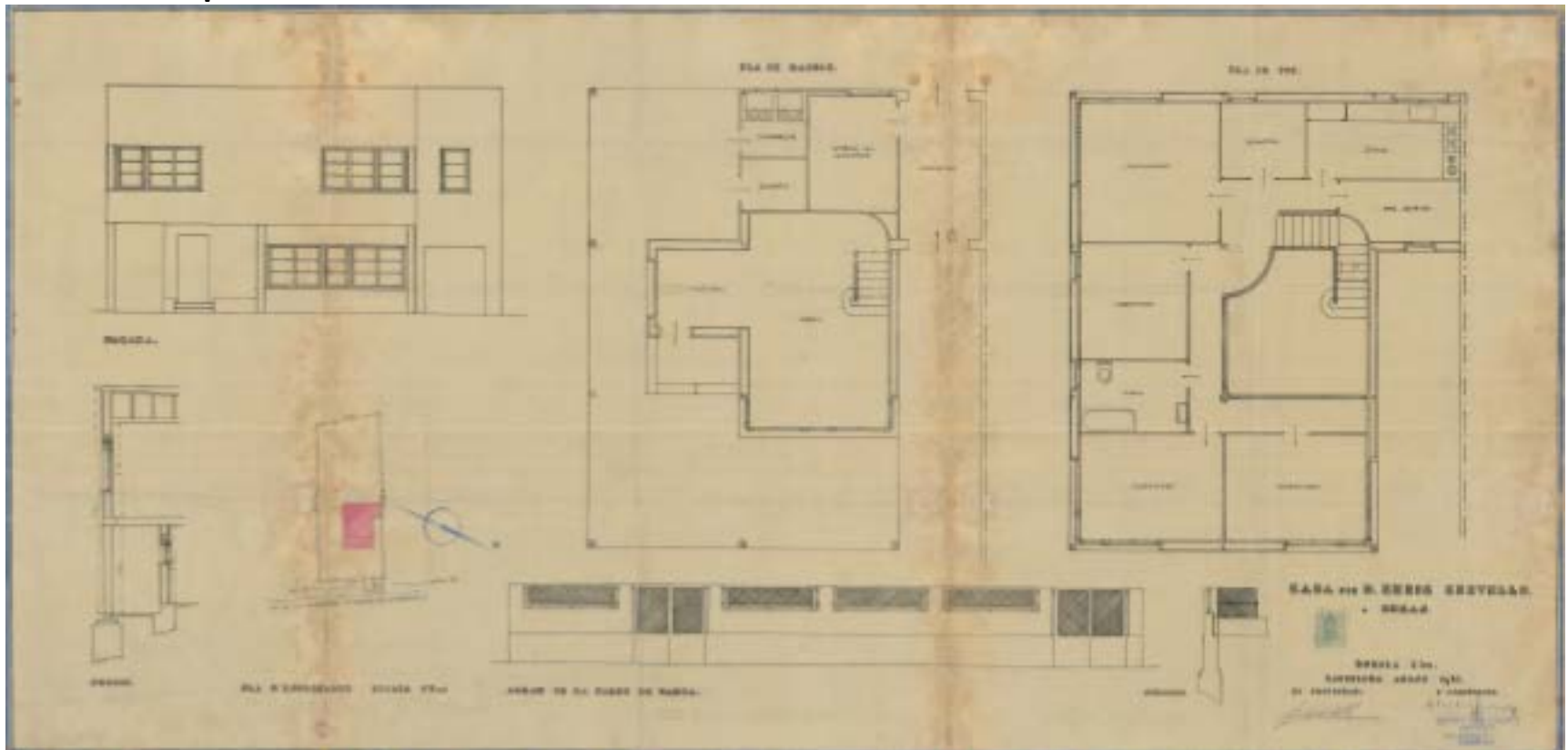
ARQUITECTURA DELES CASES D'ESTIUEIG (1922-1936)

- 1930 Casa Mercedes Miralles. Barri Rectoria. Creu de Terme.

- **1931 Casa Cervelló. Camí Ral.**

- Sobresurt per la seva singularitat formal i constructiva.
- Edificació trencadora amb els models tradicionals.
- Uns plànols ben fets.

- **1931 Casa Cervelló. Camí Ral.**

- Racionalista. Propietari Ramon Cervelló Arbos i arquitecte Antoni Puig i Gairalt.
- Avantguarda arquitectònica del GATPAC (referents Le Corbusier i Bauhaus.)

- En 15 anys es van construir més de 70 cases, quan a l'any 1920 hi havia comptabilitzats uns 250 habitatges. Es un creixement singular i excepcional.
- La documentació trobada permetrà escriure el relat de com es va anar conformant el creixement del poble en aquells anys.
- Queda pendent consultar més d'una trentena de plànols fins l'any 1935 que no s'han pogut digitalitzar ni analitzar. Entre ells el del primer casino, de l'any 1936 al carrer Ferran Muñoz cantonada Jaume I.